

talana en mitj de tantes varietats locals d'idioma parlat.

Si no 's tingués en compte tot aixó, fàcilment se sentiria un hom inclinat á créurer que 'l moviment cada dia mes accentuat de Barcelona en favor dels drets llingüístichs y literaris del Catalanisme, las manifestacions revolucionarias, las demostracions tumultuosas del jovent académich, no son sino altres tants símptomes á figurar en el bescantat capitol de la descomposició espanyola; y veient las cosas no mes que desde aquest punt de vista, considerar com una utopia la lluita pel Catalanisme y per la llengua Catalana.

Els dialectes catalans y especialment el parlar de Barcelona son la font, hont en tots els temps s' ha refrescat y rejuvenit la llengua literaria nacional catalana. Aquesta llengua va ser capás de la major perfecció possible en la Catalunya mitj eval y no obstanthi els nombrosos emmanlleus que feu á la llengua germana del Sud de Fransa en temps dels trovadors, va saber mantenirse en estreta relació ab la llengua vulgar indígena, segons apareix ja desde 'ls comentaments de la literatura Catalana.

La sort política y cultural del país tingueren una acció decisiva sobre 'l desentrotllament y 'l perfeccionament de la llengua escrita que prenía per model la llengua dels trovadors del mitjdia de Fransa.

Pocas vegada's se pot constatar una conexió tan íntima entre 'ls esdeveniments polítichs y la evolució llingüístich-literaria. Es precis donar una idea clara d' aixó pera ferse càrrech del estat actual de la cuestió.

El catalá avuy dia no solament se parla en la Espanya Oriental, á Barcelona y á Valencia, á las Balears y á Alguer en la illa de Cerdenya, sino que també pertanyen an aquest domini llingüístich lo port fronterís de Fransa pel cantó de Perpinyá, es á dir, el territori del antich comptat del Rosselló. Aquet fet ja te la seva explicació en els primers temps de la historia d' aquells paissos. Després de la destrucció del imperi wisigótic pels árabes, els quals trovaren en Carles Martell y en Pepinus el Breu els primers deturadors, vingué la fundació de la Marca Hispánica, entre l' Ebre y 'ls Pirinens per Carlemany. Ludovich Pius la va heredar de son pare juntament ab l' Aquitània com regne. En 801 va caure Barcelona en las sevas mans, y en 817 la va erigir en capital posanthi una guarnició gòtica. D' aquí va venir iniciada la conexió que encare avuy dia segueix existint ab el mitjdia de Fransa. Encara que en 865 Carles el Calb va dividir la Marca Hispánica en duas parts, la Septimania y el comtat de Barcelona, continuaren las relacions polítichs, eclesiástichs y juridichs entre las regions d' una y altra banda dels Pirineus Orientals. Molt sovint va

succehir que 'ls comtes de Barcelona, adquiriren drets senyorials en el mitjdia de Fransa.

(De un article del periódich alemany *Kölnische Zeitung*, traduhit per en Casas y Carbó, y publicat en *El Poble Catalá* del dia 8 del present.)

DE MON DIARI

T' anyoro, dolsa estada en mitj la pagesía,
T' anyoro tal vegada, perque mon cor ansia
Els besos que l' aymada dessota 'l bosch om-
[briu,
Me daba engelosida de la ditxosa auella,
Qu' ab sa gentil parella
Volava en torn del niu.

T' anyoro per tos boscos, montanyes y rieres
T' anyoro per tos marges plens d' herbes en-
[ciseres,
Qu' á grat repós convidan, ab son preuhat
[encant
Yvull de tu reveurer, fins l' última encon-
[trada,
Qu' impía altre mirada
No ha profanat guaytant.

De tos boscams las fadas coneix y 'm son
[amigues
De tos cinglats els cantichs, qu' ab ta her-
[mosura lligues,
Me son com ma veu propia y fins més cone-
[guts,
La flayre de tas roses desperta m l' alegría
Y ab tú l' ánima mía,
S' escampa á mons perduts.

Vagant per tos paratjes d' hermoses recor-
[dances,
Me venen á la pensa grandiosas esperanças
Ben plenes d' alegría, d' un vell esdevenir,
Tots tos roquisos sembla qu' entonan quant
[jo hi passo
un himne gran qu' enllasso
Ab viure y ab morir.

Un himne que s' acorda, ab dolces melodies
Y qu' al ensemps concorda, ab tristes armo-
[nies,
Un himne que sol omple d' un cop, tot l' am-
[ple espay,
La veu de la natura que triomfant s' es-
[campa
Avall de rampa en rampa
Sens acabarse may.

Lo cant joyós de Vida qu' ab goig l' amor
[entent,
Lo cant de mort qu' absoltes per tot lo mon
[estent,
En una inmensa onada, ho junta un himne
[grant,
Eix himne sense notes, que ple de melangia
Be nou cada nou dia
S' aixeca á Deu * cantant.

Y jo l' entech eix himne y ma ánima giasada,
En ell reviu y escalfa-s com qui ab tendra
[abrassada,
Sa sang mitj estanyada sent correr més ar-
[dient,
Mon cor ab ell s' escalfa, al crit potent de
[Vida
Donant llavors eixida
A altre himne tant potent.

Mes eix, sols l' Amor canta y en sas tonades
[franques,
Hey juga la tendresa com per ramoses bran-
[ques
De l' arbre de la ditxa, hi juga la dolgor,
Las notas qu' apassionen ab fresca melodia
Rublertas d' alegría
Sols las compont l' Amor.

* Natura.

Y em semble que reneix mésfort á vida nova
Y em semble qu' en ma pensa un grat poema
[hi cova
Y vola per las serres més altes mon esprit
Mon ánima 's redressa y el cor meu atresora
Tresors d' Amor per l' hora
De viure, dins mon pit.

Y visch en la Natura com rey d'ella mateixa
Les cosas més ferrenyes, amich meus son y
[aqueixa
M' estima y me voldria tancar dins son amor
Mes lo meu cor s' escapa y sempre en sa fu-
[gida

Li don grata acullida
Un altre tendre cor.

FRANCESCH CORTADA.

Barcelona, Mars 1905.

D' AQUÍ Y D' ALLÀ

Ens enterém pel valent periódich catalanista *Juventut* del 20 del corrent, que "l' Ajuntament de l' Habana ha acordat donar el nom de Francisco Pi y Margall al carrer del Obispo d' aquella ciutat." Ab aqueix motiu, l' esmentat periódich, després d' aplaudir en gran manera l' acort expressat, hi fa salats y sabrosos comentaris molt dignes de ser llegits. La nostra enhorabona al Ajuntament de l' Habana.

La suscripció feta per dos socis de la Associació catalanista *Bruniquer* pera obsequiar ab un modest dinar als pobres Assilats, en lo dia de Sant Jordi, ha alcançat un total de xexanta pessetas.

Germanor regionalista.—Ens havia passat per alt la següent noticia que copiém de nostre confrare *La Veu del Vallés*:

«Un d' aquets días se vendrà á pública subasta el diari de Barcelona *La Renaixensa*. ¡Ja era hora!»

Molt ens ha sorprés la forma grollera de donar una nova que, qui la ha escrita, ja sab te de mortificar á un gran nombre de nacionalistas, y molt poch se compagina aixó ab la germanor de que continuament fan gala els elements que *La Veu* vol representar en nostra Vila.

Cridém l' atenció de las agencias industrials d' aquesta Vila, pera que vigilin á un subjecte dependent d' una d' ellas, que aprofita la ocasió de tenir que visitar altres casas, pera fer *llimpiesa* de lo que li ve á ma.

Resulta escandalós y passa de mida lo que s' está fent ab els números de nostre periódich destinats als suscriptors de fora Vila. A Barcelona hi ha suscriptors que, malgrat habitar en baixos ó entressols y botigas, encara es l' hora que no han rebut cap número, y altres que sols han rebut el primer. Pregué al Sr. Administrador de Correus, que fassi 'ls possibles pera evitar aquest abús que fa molt poch favor als seus subordinats.

Avisém á las personas que reben el nostre periódich y no vulguin continuar la suscripció, que ho fassin present al rébrer el número corresponent. Del contrari se 'ls pasará á cobrar á son degut temps.

Hem rebut una atenta invitació de la Comissió organísadora, pera la vetllada polítich-literaria que tindrà lloch demá á las tres de la tarde, en el local de la Associació *Bruniquer*.